

scen

Steun en Consultatie bij
Euthanasie in Nederland

Euthanasie of hulp bij zelfdoding

U heeft uw behandelend arts om euthanasie of hulp bij zelfdoding gevraagd. In deze folder kunnen u en uw naasten nog eens nalezen wat u mag verwachten van het bezoek van de onafhankelijke arts. Als u na het lezen nog vragen heeft dan kunt u deze met uw eigen behandelend arts bespreken.

Waarom een tweede onafhankelijke arts?

Een arts die te maken krijgt met een verzoek van zijn patiënt om euthanasie of hulp bij zelfdoding moet zich houden aan de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. Euthanasie is namelijk geen gewoon medisch handelen. Het is een uiterst middel in die gevallen waarin patiënt én arts voor hun gevoel met de rug tegen de muur staan en het lijden van de patiënt op geen enkele andere aanvaardbare wijze kan worden verholpen of verlicht.

De wet, kortweg de Euthanasiewet, schrijft voor dat de behandelend arts zorgvuldig moet handelen door ten minste één andere onafhankelijke arts te raadplegen. Deze andere arts moet de patiënt zien en schriftelijk zijn oordeel geven of uw arts volgens de zorgvuldigheidseisen van de wet heeft gehandeld.

Er zijn speciaal opgeleide artsen beschikbaar en bereikbaar voor alle artsen in Nederland: de SCEN-artsen. Zij kunnen als deskundig en onafhankelijk arts geraadpleegd worden.

Wat is SCEN?

Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland (SCEN) is een initiatief van de artsenfederatie KNMG. SCEN-artsen kunnen alleen door artsen worden geraadpleegd (consultatie) voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van euthanasie of hulp bij zelfdoding. De SCEN-arts is deskundig, ervaren en onafhankelijk. De SCEN-arts verricht deze taak naast zijn werkzaamheden in zijn eigen praktijk als huisarts, medisch specialist of verpleeghuisarts. SCEN-artsen zijn uitsluitend via speciale telefoonnummers door artsen in te schakelen. Uw arts* kan echter geen SCEN-arts uitkiezen. De SCEN-arts wordt aan uw arts toegewezen. Het kan soms één tot enkele dagen duren, voordat het bezoek van een SCEN-arts plaatsvindt. De arts doet de SCEN werkzaamheden naast zijn dagelijks werk en probeert zo snel mogelijk het bezoek af te leggen. Het bezoek kan ook 's avonds plaatsvinden. ➔

---

* Hij dient gelezen te worden als hij of zij

Wat kunt u van een SCEN-arts verwachten?

Een consultatie is geen 'examen', maar is bedoeld om u en uw arts te beschermen tegen onzorgvuldigheden. De SCEN-arts toetst of uw arts zorgvuldig heeft gehandeld: is er sprake van een vrijwillig en weloverwogen verzoek, heeft uw behandelend arts de overtuiging kunnen krijgen dat er sprake is van een ondraaglijk en uitzichtloos lijden, bent u voorgelicht over uw situatie en de vooruitzichten en is uw arts met u tot de overtuiging gekomen dat er voor deze situatie geen andere redelijke oplossing is?

Om dit goed te kunnen beoordelen is het ook nodig dat de SCEN-arts u bezoekt en spreekt. Het is daarbij belangrijk dat de SCEN-arts u onder vier ogen spreekt. Dit is nodig om te bepalen of het verzoek door uzelf vrijwillig is gedaan en niet onder invloed of druk van anderen. De SCEN-arts zal dus aan uw naasten vragen om met u alleen te kunnen spreken. De SCEN-arts wil meestal ook spreken met uw naasten en soms met andere betrokkenen, zoals verpleegkundigen of verzorgenden. De SCEN-arts spreekt tijdens het bezoek aan u in principe geen oordeel uit.

Na het bezoek aan u schrijft de SCEN-arts een verslag. Dit verslag is voor uw eigen arts die mogelijk de euthanasie gaat uitvoeren of hulp bij de zelfdoding gaat verlenen. In dit verslag schrijft de SCEN-arts of er naar zijn mening wel of (nog) niet (helemaal) aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan. Dit is een advies aan uw arts. Het is dus ook mogelijk dat de SCEN-arts een negatief advies geeft. Uw arts ontvangt het schriftelijk verslag meestal één tot enkele dagen na het bezoek van de SCEN-arts aan u.

Wat kunt u van uw eigen arts verwachten?

Uw arts bespreekt met u het advies van de SCEN-arts. Wanneer er naar de mening van de SCEN-arts nog niet of niet helemaal is voldaan aan de zorgvuldigheidseisen, dan kan dat enige tijd later wel zo zijn. Afhankelijk van de situatie komt dezelfde SCEN-arts of een andere SCEN-arts nogmaals bij u terug voor een bezoek en gesprek.

Uw arts behoudt zijn eigen professionele verantwoordelijkheid. Hij is niet verplicht het advies (positief of negatief) van de SCEN-arts te volgen. Uw behandelend arts is ook niet verplicht de euthanasie te verrichten. U heeft geen recht op euthanasie. Wel is het zo dat uw behandelend arts en u tijdig en helder met elkaar moeten spreken over uw laatste levensfase. Hoe ziet u uw naderende levenseinde? Uw arts zal op zijn beurt tijdig en helder moeten benoemen wat voor hem de (on)mogelijkheden zijn in algemene zin en in uw specifieke geval, inclusief zijn eigen opvatting over euthanasie of hulp bij zelfdoding.

Wat u niet kunt verwachten van een SCEN-arts

De SCEN-arts mag nooit de uitvoering van euthanasie of hulp bij zelfdoding overnemen. De SCEN-arts is ook niet verantwoordelijk voor het wel of niet plaatsvinden van de euthanasie of hulp bij zelfdoding. Dit blijft altijd de verantwoordelijkheid van uw eigen arts.

Heeft u nog vragen?

Als u vragen heeft over euthanasie, hulp bij zelfdoding of andere medische beslissingen rond het levenseinde (bijvoorbeeld over pijnbestrijding, het staken van een behandeling en het behandelverbod), dan kunt u altijd terecht bij uw behandelend arts. Die is en blijft verantwoordelijk voor uw behandeling. ➔

---

* Hij dient gelezen te worden als hij of zij

Indien u vragen heeft aan of opmerkingen over (het bezoek van) de SCEN-arts richt u zich dan in eerste instantie tot uw behandelend arts. Wanneer dit niet tot een bevredigend antwoord leidt dan kunt u zich tot de KNMG wenden. De KNMG heeft een Klachtreglement SCEN opgesteld, dat is te raadplegen via www.knmg.nl

Samenvatting

- De Euthanasiewet schrijft voor dat de behandelend arts zorgvuldig moet handelen door onder andere ten minste één andere onafhankelijke arts te raadplegen. Deze andere arts moet de patiënt zien en schriftelijk zijn oordeel geven of uw arts aan de zorgvuldigheidscriteria heeft voldaan.
- Voor het raadplegen van een onafhankelijke arts zijn er speciaal opgeleide artsen beschikbaar en bereikbaar voor alle artsen in Nederland: de SCEN-arts. Deze is ervaren, deskundig en onafhankelijk.
- Het kan soms één tot enkele dagen duren voordat het bezoek van een SCEN-arts kan plaatsvinden.
- De SCEN-arts bezoekt en spreekt u. Het is daarbij voor de SCEN-arts belangrijk u ook onder vier ogen te spreken.
- De SCEN-arts toetst bij een consultatie of aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan. Hij spreekt tijdens het bezoek in principe geen oordeel aan u uit. Na het bezoek aan u schrijft de SCEN-arts een verslag voor uw behandelend arts. Dit is een advies.
- Uw arts bespreekt met u het advies van de SCEN-arts. Uw behandelend arts behoudt zijn eigen professionele verantwoordelijkheid en is niet verplicht het advies van de SCEN-arts te volgen.
- Bij een negatief advies kan (op termijn) door uw behandelend arts de (zelfde) SCEN-arts voor een tweede keer worden gevraagd u te bezoeken en te spreken.
- De SCEN-arts mag nooit de uitvoering van euthanasie of hulp bij zelfdoding overnemen.

© KNMG

Postbus 20051
3502 LB Utrecht
scen@fed.knmg.nl

Uitgave 2007